

VOIMAA TAITEESTA

Kansainvälinen seminaari

27.-28.9.2012, Laurea-ammattikorkeakoulun Tikkurilan yksikkö, Ratatie 22, Vantaa

Voimaa taiteesta –hanke järjestää toisen ja samalla viimeisen seminaarinsa, jossa luovan alan ja hyvinvointialan toimijat kohtaavat toisensa jakaakseen kokemuksiaan taiteen käytöstä sosiaali- ja terveysalalla. Seminaarissa tarkastellaan yhteistyömahdollisuuksia sekä taiteilijoiden, luovan alan yrittäjien että hyvinvointialan organisaatioiden näkökulmista. Kansainväliset puhujat Hollannista ja Ranskasta esittelevät kyseisissä maissa jo hyvin toimiviksi havaittuja yhteistyömalleja. Aiheeseen tutustutaan käytännönläheisesti myös työpajoissa, joissa esitellään mm. Voimaa taiteesta –hankkeen kuuden pilottiprojektin aikana kehitetyt palvelutuotteet. Työpajoissa on mahdollisuus tutustua erilaisiin taiteen soveltaviin menetelmiin ja aina elokuvasta kuvataiteeseen, musiikkiin, soveltavaan teatteriin ja tanssiin.

SEMINAARIN OHJELMA

Torstai 27.9.2012

8.00 – 9.00	Ilmoittautuminen ja kahvi
9.00 – 9.15	Seminaarin avaus Opiskelijat Irina Tiitinen ja Kim Lautamo . Musiikista vastaa Resonaarigroup .
9.15 – 9.30	Tervetuloa Taina Viiala , Tikkurilan yksikön johtaja, Laurea-ammattikorkeakoulu
9.30 – 10.00	Anukka Larkio: Vantaalla kulttuuri on kaikkialla Kulttuurijohtaja, Vantaan kaupunki
10.00 - 10.30	Pilvi Kuitu: Kulttuurikeskus asiantuntijapalvelun tuottajana hyvinvointialalla Toiminnanjohtaja, Lastenkulttuurikeskus PiiPoo, Lempäälä
10.30 – 11.00	Kahvitauko
11.00 – 12.30	Luc Opdebeek : "The implementation of Participatory drama/theatre as a healing tool in the Dutch Care System." Perustaja ja johtaja, Formaats –forumteatterikeskus, Rotterdam, Hollanti
12.30 – 13.30	Lounas
13.30 – 14.00	Anu Laukkanen: Tutkimusohjelman valmistelutyö Kulttuuri, terveys ja hyvinvointi – hankkeessa Tutkija, Turun yliopisto
14.15 -16.15	TYÖPAJAT

Työpaja 1: ValoAurinko-elokuvatyöpajametodi

Tiina Laine

Elokuvataiteilija, ValoAurinko Tuotanto osuuskunta

Antti Aittokoski

Elokuvataiteilija, ValoAurinko Tuotanto osuuskunta

ValoAurinko Tuotanto osuuskunta toteutti yhden Voimaa taiteesta –hankkeen kuudesta pilotista tehostetun palveluasumisen yksikössä VillaAurassa Turussa erityistä tukea tarvitsevien nuorten kanssa. Työpajassa tutustutaan pilotissa hyödynnettyihin soveltavan elokuvan menetelmiin ja työtapoihin. Keinoina toimivat pahvikamerat, tarinan kehittäminen kuvan avulla ja musiikki tarinankerronnan välineenä.

Työpaja 2: Värähtelyä väreistä

Milja Kolmonen

Yhteisötyöntekijä

Työpajassa lähestytään kuvallista ilmaisua tarinallisuuden ja kehollisuuden kautta ja kohdataan lempeästi valkoinen paperi. Pajan sisältö liittyy Voimaa taiteesta – hankkeen pilottiin, joka toteutettiin Mehiläisen tehostetun asumispalveluyksikön naisten ryhmässä Vantaalla. Samoja työtapoja voidaan soveltaa erilaisissa ryhmissä lapsista vanhuksiin ja esim. muistisairaista päihderiippuvuudesta kuntoutuviin nuoriin.

Työpaja 3: Tarinamatto liekeissä - totta vai kuvitelmaa?

Anne Karkkunen

Lehtori, draamaopettaja, psykodraamaohjaaja, Laurea-ammattikorkeakoulu

Lotta Ora

Yhteisötaiteilija, teatteri-ilmaisunohjaaja

Kehitysvammaisten ryhmäkoti Ruusuhaassa ja Mehiläisen Kielorinteessä, mielenterveyskuntoutujien yksikössä kehitettiin Voimaa taiteesta –hankkeen kahden pilotin puitteissa *Tarinamatto* - palvelumalli. Tarinamatossa oman elämän tarinat ja kuvitteelliset tarinat kietoutuivat yhteen. Työpajan sisältö sopii sovellettavaksi elämänkaaren kaikkiin kohtiin.

Työpaja 4: Yrittäjyys hyvinvointialalla

Soili Vento

Lehtori, Laurea-ammattikorkeakoulu

Soili Vento on tutkinut ja kehittänyt hyvinvointialan yritysten toimintaa useiden vuosien ajan erilaisissa hankkeissa. Valmisteilla olevassa väitöskirjassaan hän tutkii yrittäjän vapautta hoivapalveluissa. Työpajassa yrittäjän vapautta tarkastellaan sekä filosofisten käsitteiden että konkreettisten palvelutuotteiden avulla. Vapauden tarkastelussa esiin nousevat myös hyvinvointialan eettiset ja moraaliset kysymykset. Työpajan sisältö sopii yrittäjille ja kaikille niille yrittäjyydestä kiinnostuneille, jotka haluavat syventyä pohtimaan yrittäjän vapautta.

Työpaja 5: Kuva ja liike päihdetyössä

Kirsi Heimonen

Tanssija-tutkija

Mira Kallio-Tavin

Lehtori, taidekasvatuksen tutkija, Aalto-yliopisto

Tiina Pusa

Lehtori, taidekasvatuksen tutkija, Laurea-ammattikorkeakoulu

Taide avaa ihmisten välille jotakin uutta. Mahdollisuus muutokseen tarjoutuu. Ihmiset ovat toisilleen koettelupinta. Ihmettely vie haparoivin askelin tai varmoin loikin eteen päin. Sivellin kuulostelee, se tekee päätöksiä. Äsken oli niin, nyt on näin. Kolmen tutkija-taiteilijan työpajassa perehdytään kuvan ja liikkeen kautta työskentelyyn päihdetaustaisten kanssa.

Työpaja 6: Moniammatillisuudesta – taiteilija kohtaa hyvinvointiprojektin

Anu Laukkanen

Tutkija, Turun yliopisto

Työpaja on paneelikeskustelu, jossa kuullaan ensin asiantuntijoiden alustukset moniammatillisuudesta ja sen jälkeen keskustellaan yhdessä. Tavoitteena on syventää moniammatillisesta yhteistyöstä käytävää keskustelua mahdollisiksi tutkimusaiheiksi. Panelisteina **Riikka Talvitie** (Suomen säveltäjät ry ja Kolmio-hanke), **Tuulia Koponen** (Vanhuspalvelut, Sosiaali- ja terveystoimi, Turun kaupunki), **Päivimaria Seppänen**

(Sosiaaliantiteetie, Itä-Suomen yliopisto) sekä **Minna Haapasalo** (Taideakatemia, Turun AMK).

16.15 – 16.30

Tauko

16.30 – 17.00

Yhteenveto ja keskustelua

18.00 – 20.00

ILLANVIETTO

Laurea-ammattikorkeakoulu, Ratatie 22, Vantaa
Musiikista vastaa **Resonaarigroup**

Perjantai 28.9.

8.30 - 9.00

Päivän avaus: Taiteen elementit hyvinvointipalveluja kannattelemassa
Sole Askola-Vehviläinen, vs. apulaiskaupunginjohtaja, Vantaan kaupunki

9.00 – 10.00

Coline Rogé: How to integrate cultural services as a permanent part of a French psychiatric hospital?
Psykiatrisen sairaalan kulttuuripalvelupäällikkö, La Ferme du Vinatier, Lyon, Ranska

10.00 - 10.30

Kahvitauko

10.30 – 12.00

Paneelikeskustelu

Antti Lindtman, kansanedustaja
Hanna Brotherus, tanssitaiteilija
Piia Poutiainen, Ryhmäkodin johtaja
Aki Miettinen, perhetyöntekijä
Marjo-Riitta Ventola, Keski-Pohjanmaan opiston rehtori
Esa Mänttari, Vantaan Yrittäjien toimitusjohtaja
Kati Sirén, paneelikeskustelun vetäjä

12.00 – 12.30

Jenni Varho: Linkkinä kulttuurikeskuksen ja sosiaaliviraston välissä
Kulttuurisuunnittelija, Helsingin kaupunki

12.30 – 13.30

Lounas

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

13.30 – 15.30

TYÖPAJAT

Työpaja 1: Muistitaulu

Riku Laakkonen

Teatteri-ilmaisun ohjaaja, Kulttuuriosuuskunta Kiito

Susanna Lyly

Valokuvaaja, Kulttuuriosuuskunta Kiito

Muistitaulu on yksi Voimaa taiteesta –hankkeen kuudesta pilotista. Valokuvaa ja soveltavaa teatteria yhdistävä pilotti toteutettiin kahdessa dementiahoitokodissa Tampereella. Pilotin osallistujat valokuvasivat ensin itselleen tärkeistä asioista tai paikoista ”muistitaulun”, jonka synnyttämiä muistoja ja tunteita käsiteltiin soveltavan teatterin menetelmien avulla. Työpajassa käydään läpi projektissa käytettyjä harjoitteita ja keskustellaan niistä.

Työpaja 2: Voimauttava tanssi

Hanna Brotherus

Koreografi

Hanna Brotherus tunnetaan yhteiskunnallisesti kantaaottavista teoksistaan. Töissään Brotherus on antanut äänen muun muassa liikuntavammaisille lapsille, yksinäisille vanhuksille ja turvapaikanhakijoille. Voimauttava tanssi -työpajassa harjoitellaan oman kehon hyväksymistä sekä toisen ihmisen näkemistä, kuulemista ja kohtaamista.

Työpaja 3: Laulunloihtijat

Joonas Keskinen

Etnomusikologi, Kulttuuriosuuskunta Uulu

Antero Mentu

Etnomusikologi, Kulttuuriosuuskunta Uulu

Laulunloihtijat on yksi Voimaa taiteesta –hankkeen kuudesta pilottiprojektista. Se toteutettiin Tampereella viiden eri ikäihmisryhmän kanssa päiväkeskuksissa, palvelutaloissa ja omatoimikerhoissa. Laulunloihtijat-palvelutuotteen ideana on tutustuttaa osallistujaryhmä musiikkikappaleen tekoprosessiin, sekä kehittää ja

ylläpitää musiikillista luovuutta. Työpajassa Kulttuuriosuuskunta Uulun jäsenet kertovat kokemuksiaan pilotista ja esittelevät projektissa käytettyjä työtapoja.

Työpaja 4: Sietokyvyn rajoilla

Anne Karkkunen

Lehtori, draamaopettaja, psykodraamaohjaaja, Laurea-ammattikorkeakoulu

Sisko Karinen

Psykodraamaohjaaja

Työpajan tavoitteena on syventyä toiminnallisesti taiteen ja hyvinvoinnin rajapintoihin sekä tarkastella näissä toimintaympäristöissä toimivien ammattilaisten oman osaamisen rajoja ja haasteita.

Työpaja 5: Kuka minä olen?

Anja Lanér

Taideaineiden opettaja, kirjailija, Kulttuuri A&T

Sanni Sihvola

Koreografi, yhteisötaiteilija, Kulttuuri A&T

Tapani Sihvola

VTM

OMAKUVA on yksi Voimaa taiteesta –hankkeen kuudesta pilotista. Se toteutettiin eläkeikäisten henkilöiden ryhmässä Kinaporin palvelukeskuksessa Helsingissä. Työpajassa perehdytään Kulttuuri A&T:n kehittämään OMAKUVA-menetelmään, joka antaa sanallisia, kuvallisia ja yhteisötanssillisia välineitä oman identiteetin pohdintaan eri-ikäisten kohderyhmien kanssa. Tässä työpajassa menetelmää sovelletaan pääasiassa nuorille.

15.30 – 16.00

Seminaarin yhteenveto

Muutokset ohjelmaan ja aikatauluun ovat mahdollisia.

YLEISTÄ SEMINAARISTA

Kulkuyhteydet

Seminaari järjestetään hyvien kulkuyhteyksien päässä Laurea-ammattikorkeakoulun Tikkurilan yksikössä Vantaalla (Ratatie 2). Laurean rakennus sijaitsee aivan Tikkurilan rautatieaseman vieressä.

Ilmoittautuminen

Seminaariin ja työpajoihin tulee ilmoittautua etukäteen. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti osoitteessa: <https://elomake3.uta.fi/lomakkeet/7758/lomake.html>

Ilmoittautuminen on sitova.

Seminaarin osallistumismaksu: 100 €
Opiskelijat, työttömät: 50 €

Hinta sisältää molempien päivien ohjelman.

Ruokailu

Seminaarin osallistujilla on mahdollisuus ruokailla omakustanteisesti opiskelijaravintola Hella Wuolijoessa, Laurea-ammattikorkeakoulun tiloissa (Ratatie 22), <http://www.amica.fi/laurea>. Kerrothan jo ilmoittautuessasi halustasi ruokailla paikan päällä, jotta voimme varata ravintolasta tarpeeksi asiakaspaikkoja. Laurea-ammattikorkeakoulun lähistöllä Tikkurilan keskustassa on lisäksi useita muitakin lounaspaikkoja.

Tiedustelut

Katri Malte-Colliard
Voimaa taiteesta -hanke
gsm. +358 40 190 1224
katri.malte-colliard@uta.fi
<http://www.voimaataiteesta.fi>

Voimaa taiteesta –hankkeen toteuttavat yhteistyössä Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskus ja Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelma. Sen päärahoittajana toimii opetus- ja kulttuuriministeriön Luovien alojen yrittäjyyden kansainvälistymisen ja kasvun ESR-kehittämisohjelma. Muita rahoittajia ovat Luova Tampere –kehittämisohjelma, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Vantaan kaupunki.

